

دفاع و امنیت در فرهنگ انقلاب اسلامی

مؤلف:

رضا شاهقلیان قهفرخی

عضو هیئت علمی دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع)

مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه
افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع)

سرشناسه	: شاهقلیان قهفرخی، رضا، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: دفاع و امنیت در فرهنگ انقلاب اسلامی / مولف رضا شاهقلیان قهفرخی؛ ناظر علمی سیدمحمد رضا رشیدی آل هاشم.
مشخصات نشر	: تهران : دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین(ع)، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۲۷۴ ص.
شابک	: 978-600-8332-05-3
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۲۷۱ - ۲۷۴].
موضوع	: سیاست فرهنگی -- ایران
موضوع	: Cultural policy -- Iran
موضوع	: خمینی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹ - ۱۳۶۸. -- دیدگاه درباره سیاست فرهنگی
موضوع	: Ruhollah, Leader and Founder of IRI -- Views on cultural policy Khomeyni
موضوع	: خامنه‌ای، سید علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- دیدگاه درباره سیاست فرهنگی
موضوع	: Seyyed Al, Leader of IRI -- Views on cultural policy Khamene'i
موضوع	: امنیت ملی -- ایران
موضوع	: National security-- Iran
موضوع	: سیاست نظامی
موضوع	: Military policy
شناسه افزوده	: رشیدی آل هاشم، سیدمحمد رضا، ویراستار
شناسه افزوده	: دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین(ع)
شناسه افزوده	: Imam Hossein University for Training Officers & Guards
رده بندی کنگره	: DSR65
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۸۴۴۰۴۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۵۵۳۴۹۱

نام کتاب: دفاع و امنیت در فرهنگ انقلاب اسلامی

تألیف: رضا شاهقلیان قهفرخی

ناشر: مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین(ع)

نوبت چاپ: اول (بهار ۱۴۰۰)

شمارگان: ۵۰۰ جلد

قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۳۲-۰۵-۳

لیتوگرافی، صحافی، چاپ: مرکز چاپ سپاه

کلیه حقوق، اعم از چاپ و تکثیر، نسخه‌برداری، ترجمه و اقتباس
از این اثر برای دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین(ع) محفوظ است.

نشانی: تهران، بزرگراه شهید بابایی، بعد از پل لشکرک، دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین(ع)، مؤسسه چاپ و انتشارات تلفن: ۷۷۱۰۴۸۳۴ دورنگار: ۷۷۱۰۴۸۳۶

بسم الله الرحمن الرحيم

«ن و القلم و ما یسطرون»

نون و سوگند به قلم و آنچه می‌نویسند.

(سوره مبارکه قلم - آیه شریفه ۱)

سخن ناشر:

کتاب یکی از مهم‌ترین دستاوردهای بشری و بهترین ابزار ارتباطی برای انتقال معارف الهی و انسانی است. تالیف آثار علمی برجسته و معتبر از جمله رهیافت‌های کارآمد و اثربخش برای بهره‌گیری از تجربه‌های ارزشمند و اندوخته‌های دانش صاحب‌نظران هر حوزه از علم است.

دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع) با تدوین کتاب‌های علمی، فرهنگی، انقلابی و نظامی مورد نیاز با بهره‌گیری از علوم جدید و بومی سازی آن با تجارب متراکم انقلاب اسلامی تلاش می‌نماید تا مرزهای دانش را درنورده و علوم مورد نیاز در عرصه پاسداری از انقلاب اسلامی را کسب نماید و از این طریق تمدن نوین اسلامی را عرضه نماید.

امید است این امر جوششی در حرکت و پویایی این دانشگاه در راستای گام دوم انقلاب اسلامی باشد.

موسسه چاپ و انتشارات

دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع)

فهرست

۱۳	پیشگفتار
۱۸	مقدمه
فصل اول: مفهوم فرهنگ و بررسی اهمیت و جایگاه آن	
۲۶	تعاریف و اصطلاحات
۲۶	مفهوم فرهنگ و بررسی اهمیت و جایگاه آن
۲۸	تعریف فرهنگ
۳۳	مفهوم فرهنگ
۳۶	عناصر و مؤلفه‌های فرهنگ
۴۱	عناصر و مؤلفه‌های اصلی فرهنگ از نگاهی دیگر
۵۰	انواع فرهنگ‌ها
۵۳	اهمیت و جایگاه فرهنگ
۵۴	اهمیت فرهنگ از منظر آیات و روایات
۵۷	مبانی استراتژی فرهنگی حضرت امیرالمؤمنین علی (ع)
۷۰	اصول و مؤلفه‌های فرهنگ از نگاه امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)
۷۱	اصول و مؤلفه‌های فرهنگ از نگاه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)
۷۴	تهدیدها و آسیب‌های فرهنگی از منظر امامین انقلاب اسلامی
۸۲	اهداف و آرمان‌های فرهنگی در منظومه اندیشه‌ای امام خمینی (ره) و رهبر معظم انقلاب (مدظله‌العالی)
۸۶	الگوهای استخراج مؤلفه‌های فرهنگ انقلاب اسلامی و معرفی الگوی منتخب
۸۶	تعریف و مفهوم مؤلفه و شاخص
۸۸	ویژگی‌های خاص شاخص‌های فرهنگی:
۹۱	بررسی الگوهای موجود استخراج مؤلفه‌های فرهنگ

شاخص‌های فرهنگی ایالات متحده آمریکا	۹۷
شاخص‌های مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی	۱۰۴
شاخص‌های فرهنگی «در طرح جامع فرهنگ عمومی»	۱۰۹
طبقه‌بندی منابع مورد استفاده	۱۳۲

فصل دوم: دفاع و سیاست در انقلاب اسلامی

مفهوم دفاع و سیاست دفاعی در انقلاب اسلامی	۱۳۴
مقدمه:	۱۳۴
مبانی در اندیشه‌ها و سیاست‌های دفاعی انقلاب اسلامی	۱۳۸

فصل سوم: امنیت و رابطه آن با فرهنگ

مفهوم امنیت و رابطه آن با فرهنگ	۱۷۶
تعاریف امنیت و چارچوب مفهومی آن	۱۷۶
گفتمان امنیت مثبت در برابر گفتمان امنیت منفی	۱۷۹
امنیت ملی و امنیت عمومی	۱۸۳
چالش‌های امنیتی فراوری جمهوری اسلامی ایران در قرن حاضر	۱۹۴
رابطه فرهنگ ملی و امنیت ملی	۲۰۷
تأثیر عناصر فرهنگی جامعه بر تعریف امنیت ملی در ایران	۲۱۱
تأثیر محیط فرهنگی ایران بر دولت (بعد اول امنیت ملی)	۲۱۶
تأثیر دولت بر جامعه‌پذیری مردم از دیدگاه امنیت فرهنگی (بعد دوم امنیت ملی)	۲۱۸
نقش عوامل فرهنگی در سازمان سیاسی نظام حکومتی (بعد سوم امنیت ملی)	۲۲۰
تأثیر فرهنگ ملی بر هم‌نوایی درون جامعه‌ای (بعد چهارم امنیت ملی)	۲۲۰

فصل چهارم: سخن پایانی

مقدمه	۲۲۲
مدل مفهومی:	۲۲۴

بخش دفاعی امنیتی برنامه توسعه ششم	۲۳۵
سیاست‌های ابلاغی امور دفاعی و امنیتی فرمانده کل قوا (مدظله‌العالی) جهت برنامه ششم توسعه	۲۳۵
بخش دفاعی امنیتی برنامه توسعه ششم	۲۳۶
تحلیل تأثیر مؤلفه‌های فرهنگ انقلاب اسلامی بر بخش دفاعی و امنیتی برنامه ششم توسعه	۲۴۷
نتیجه‌گیری:	۲۵۸

جداول

جدول ۱-۱- الگوی دست‌یابی به مؤلفه‌های فرهنگی	۱۱۶
جدول ۱-۲- ارتباط امور و فعالیت‌ها	۱۱۸
جدول ۱-۳- ارتباط کلی بخش‌های فرهنگ جامعه	۱۱۹
جدول ۱-۴- طبقه‌بندی امور فرهنگی	۱۲۰
جدول ۱-۵- طبقه‌بندی فعالیت‌های فرهنگی	۱۲۱
جدول ۱-۶- طبقه‌بندی مقduورات فرهنگی	۱۲۱
جدول ۴-۱- مدل مفهومی	۲۲۴
جدول ۴-۲- تحلیل تأثیر مؤلفه‌های فرهنگ انقلاب اسلامی بر بخش دفاعی و امنیتی برنامه ششم توسعه	۲۴۸
جدول ۴-۳- مقایسه سیاست‌های ابلاغی از سوی رهبری با لایحه دولت	۲۶۲
جدول ۴-۴- بررسی تحلیلی مفاد بخش‌های دفاعی و امنیتی برنامه‌های چهارم و پنجم توسعه	۲۶۸
جدول ۴-۵- بررسی تحلیلی مفاد بخش‌های دفاعی و امنیتی برنامه ششم توسعه	۲۶۹

اشکال

شکل ۱-۱- الگوی دست‌یابی به مؤلفه‌های فرهنگی	۱۱۷
شکل ۲-۱- مؤلفه‌های مهم در سیاست دفاعی	۱۳۷
شکل ۲-۲- سیمای سیاست‌های دفاعی امام‌خامنه‌ای ^{مدظله‌العالی}	۱۶۴
شکل ۳-۱- تأثیرهای محیط فرهنگی بر مقوله امنیت ملی	۲۰۸
شکل ۳-۲- رابطه سه دسته حزب، طبقه، شأن و گروه‌ها	۲۱۶